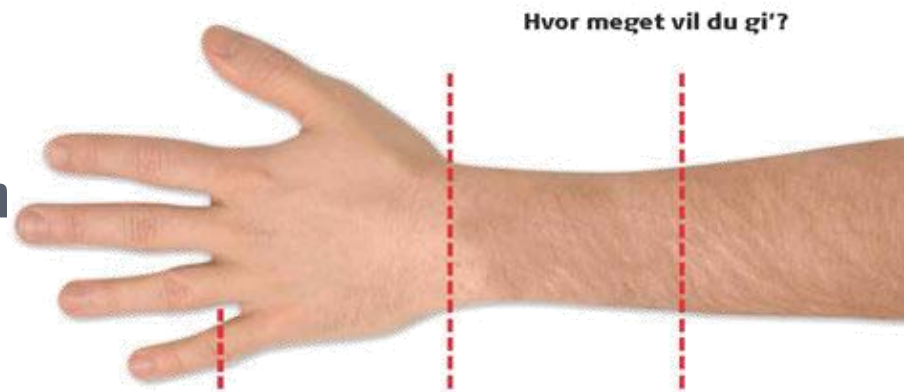

Giver frivillig arbejdskraft og aktivt medborgerskab mere velfærd?

HR's rolle i den nye velfærdsdagsorden
Foreningen Offentlige HR Chefer
Landsmøde 2015
27. april 2015

- **Frivillighed og medborgerskab handler om at ville hinanden**

- **Fælles ansvarlighed er forudsætningen for velfærd**

- **Aktivt medborgerskab forudsætter fællesskabsfølelse**
 - **Velfærd skabes med og ikke for hinanden**
 - **Den, der giver, og den, der modtager, er ligeværdige parter**

En start oppe i de tynde luftlag

- **Velfærd handler grundlæggende om fordelingspolitik**

- **3 redskaber til velfærd**

- **Lige adgang**
 - Eks. til sundhed
- **Lige muligheder**
 - Eks. til at opnå selvforsørgelse
- **Fælles sikkerhedsnet**
 - Under de svageste

Vi blander redskaberne i den danske velfærdsmodel

Et bæredygtigt velfærdssamfund

- **Demokratiet forudsætter velfærd**
 - Uddannelsesniveaue
 - Livsvilkår
 - Tryghed

- **Det offentlige eller civilsamfundet?**

- Ups – giver det mening?

- **Det offentlige er civilsamfundets ansatte**

- Borgerne har ansat borgere til at tage sig af borgere på et professionelt grundlag

- **Måske er vi røget lidt af sporet**

- Det offentlige tager det ansvar, vi som borgere ønsker udført
 - Lokalsamfundet, kommunen, staten, det offentlige er os selv
 - Vi kan ikke udlicitere vores ansvar for hinanden

Hvem har ansvaret?

- **Danskerne tager ansvar ikke blot for deres egne, men også for andre**

- **Fritidsaktiviteter**
- **Kulturliv**
- **Omsorg for svage og skæve**
- **Arbejdsliv**
 - **FOA har 14.000 arbejdsplads-repræsentanter**

- **Danskerne tilvælger velfærden**

Hellere velfærd end skat i egen lomme

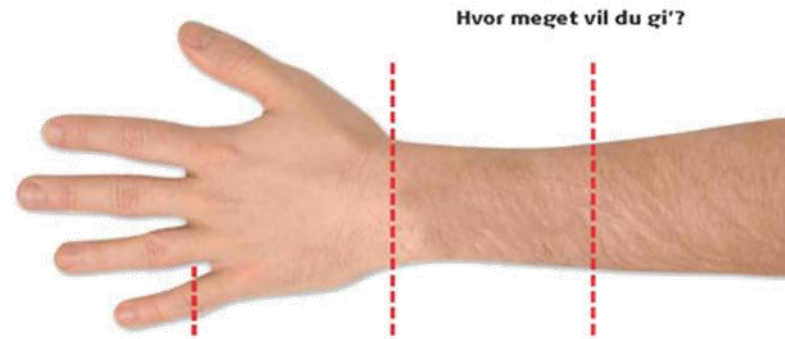
Også under krisen

Den frivillige indsats blomstrer

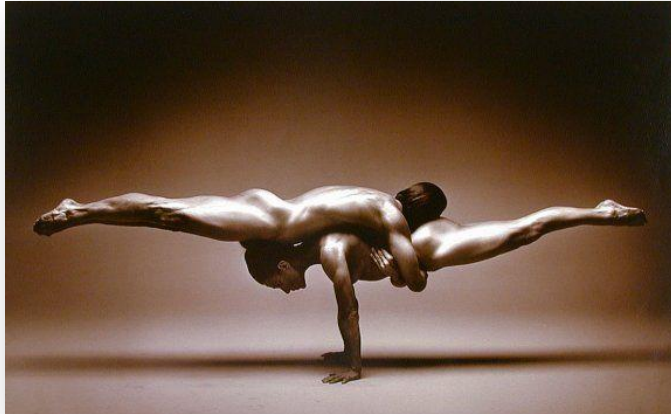
- Dækker debatten om frivillighed over, ”at hvis man rækker fanden en lillefinger, så tager han hele hånden”?

- Eller dækker den over, at danskerne nu er parat til ”at give den hele armen” for velfærden?

Hvad taler vi egentlig om?

- **En kommunalisering af frivilligheden kan skade frivillighedens kerne**
 - Det frivillige arbejde bygger på engagement, ansvarsfølelse, kassetæknings-resistens og ligeværdighed

- **Det handler om den rette balance**
 - De professionelle kan noget, de frivillige ikke kan
 - De frivillige kan noget, det offentlige ikke afsætter ressourcer til at levere

Velfærd og frivillige

- 72 % mener, frivillige forbedrer hverdagen for brugerne
- 72 % synes, samarbejdet er godt
- 18 % udfører selv frivilligt arbejde

*(FOA-medlemsundersøgelse,
januar 2015)*

FOA's medlemmer er positive

- 24 % svarer, at der er opgaver på deres arbejdsplads, der før blev løst af de ansatte, men som inden for det sidste år er overtaget af frivillige

(FOA medlemsundersøgelse januar 2015)

- De frivilliges opgaver:

- Socialt samvær
- Vågetjeneste
- Ledsagelse af borgere
- Medhjælp ved sociale arrangementer
- Gåture, køreture med borgere

(FOA medlemsundersøgelse januar 2015)

Hvilke opgaver løser de frivillige?

- Grænsen går ved **professionalisme, kvalitet og kontinuitet**
- Frivillige udfører ikke opgaver, der kræver visitation eller registrering
- Det handler også om retssikkerhed

- **Et vigtigt opmærksomhedspunkt**
- Arbejdet må ikke tømmes for den tætte, "ikke-tunge" borgerkontakt

Er der grænser?

- **Kommunerne selv
begynder at rekruttere
frivillige**

- **Kommunerne ansætter
frivillig-koordinatorer**
 - Flere og flere taler om, at
kerneopgaver også skal i
spil

- **Politikere siger, at velfærd kun
kan opretholdes ved brug af
frivillige**

Presset på grænserne

- **Det særlige ved frivillig indsats risikerer at forsvinde**

- Hvis det reduceres til gratis arbejde

- **9 % af FOAs medlemmer mener, at kerneopgaver *ikke* vil blive løst uden frivillige**

(FOA medlemsundersøgelse 2015)

Glidebane forude

- **Vi skal selv mere**
 - **Velfærdssamfundet skal mindre**
 - Ikke kun i forhold til os selv, men også for vores familier m.fl.
- **Forældre skal tage et større ansvar for børnene i dagpasning og skole**

- **Vi skal alle yde en frivillig indsats for dem, vi ikke kender**
- **Produktiviteten skal øges**
 - Vi skal løbe stærkere på arbejde, engagere os 110 %

Familierne presses urimeligt

• Man er ikke pårørende på deltid

- ”Efter 6 år som nærmeste pårørende til 2 døende og 3 børn i sorg følger jeg interesseret debatten om pårørendes rolle i velfærdsstaten. Jeg har dog lige et spørgsmål: Hvor skal tiden komme fra?”

Jordemoder, Camilla Tved.

Debatindlæg i Politiken 24.9.14

Velfærdsdagsordenens forudsætning?

- **De ansatte og de frivillige tænker ikke politisk**

- Begge parter har øjet rettet mod brugerne

- **Tillidsrepræsentanten er i klemme**

- Skal vi stiltiende acceptere eller sætte hælene?

- **Konflikten lurker forude**

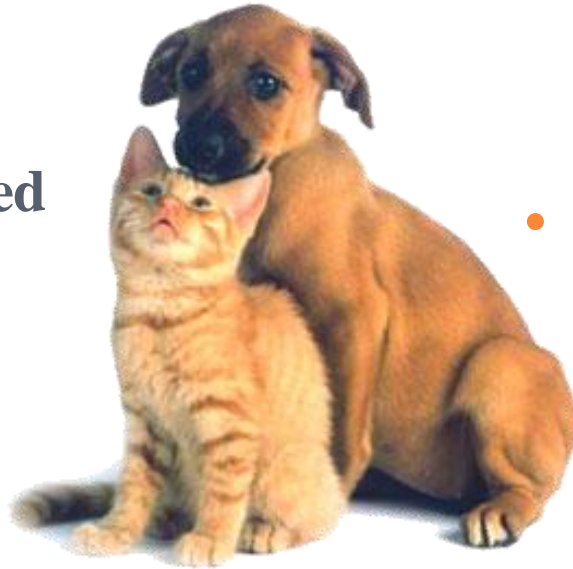
- De ansatte vil trække en grænse, hvis de er udenfor indflydelse

Hvordan undgår vi, at frivillige betragtes som gratis arbejdskraft?

• Fælles spilleregler

- Klarhed om opgavefordeling forebygger utryghed

- Utryghed kan skabe unødigt modstand

• En overordnet aftale

- Frivillige og faglige organisationer har lavet en overordnet aftale om anvendelse af frivillige
- Arbejdspladserne bør lave konkrete spilleregler

• Ligeværdigt samarbejde

- De frivilliges organisationer må sikres en grundlæggende økonomi

Et umage par?

- **Frivillige er endnu en ikke-ordinær ”ansættelse” på arbejdspladsen**

- Det kræver en ekstra indsats fra ledelse og medarbejdere

- **Men den ekstra indsats er i forvejen presset af et stadigt stigende antal ekstraordinære ansættelser**

- Der er en grænse for, hvad arbejdspladserne kan kapere

Arbejdspladserne er presset

- ”Charter for samspil mellem det frivillige og det offentlige”

En aftalt overordnet ramme, som kræver:

- Fælles spilleregler på arbejdspladsen
- Ressourceperson på institutionen
- Vidensindsamling på landsplan

- **Inddragelse af civilsamfundet kan sætte skub i udviklingen**

Frivillige skal ikke en erstatning for offentlig velfærd og service

2 + 2 skal give 5 - ikke 3

Frivillige er et supplement

- **Ansatte løser opgaver nedfældet i lovgivningen**
- **Frivillige kan ikke overtage ansvar, der er nedfældet i lovgivningen**
- **Frivillige udfører opgaver uden visitation eller registreringer**
- **Samarbejdet med frivillige drøftes i MED-udvalgene**
- **De ansattes og de frivilliges forpligtigelser er forskellige**
- **Frivillige kan ikke pålægges referatpligt**
- **Der skal udarbejdes aftaler for frivillige**

Lokale aftaler er nødvendige